10 fen.

10 fen.

DZIENNIK PORANNY

CENY OGŁOSZEŃ [illegible] słowo [illegible] słowo [illegible] słów). Drobne ogłoszenia handlowe za słowo Rpf. 10. [illegible]

Rok II. | Nr. 165.

Kraków, sobota 19 lipca 1941 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy, nie zwracane autorom [illegible] przesyłki zwrotnej. — Prenumerata mies.: 2.25 RM., z odnoszeniem do domu 2.50 RM.

Pomyślny przebieg kampanji na Wschodzie.

Brytyjski port Hull pod gradem bomb.

Z głównej kwatery Wodza, 19 lipca. **Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje:**

Potężne działania na froncie wschodnim mają przebieg na wszystkich odcinkach pomyślny dla nas.

W walce przeciwko Wielkiej Brytanji lotnictwo bombardowało ostatniej nocy znaczniejszemi siłami ponownie domy składowe, spichlerze zboża, młyny i urządzenia dokowe w porcie zaopatrzeniowym Hull. Powstały wielkie pożary i potężne eksplozje. Inne samoloty bojowe zatopiły u wschodniego wybrzeża brytyjskiego jeden frachtowiec, pojemności 3.000 ton, uszkodziły dwa dalsze wielkie okręty handlowe i zaatakowały z dobrym rezultatem lotniska w Midlands.

U północnego wybrzeża afrykańskiego niemieckie i włoskie samoloty bojowe zatopiły w dniu 15 lipca pod Sidi el Barani jeden większy okręt handlowy i trafiły ciężko drugi okręt. W walkach powietrznych zestrzelonych zostało pięć brytyjskich samolotów.

Podczas próby brytyjskich samolotów bojowych i myśliwskich wczorajszego dnia ataku na wybrzeża Kanału, myśliwce i artylerja przeciwlotnicza strąciły dziesięć nieprzyjacielskich samolotów. Poławiacze min zestrzeliły w Kanale cztery brytyjskie samoloty.

Brytyjskie samoloty bojowe zrzuciły ostatniej nocy w Niemczech zachodnich kilka bomb rozpryskujących i zapalających, nie uzyskując godnego wzmianki rezultatu. Nocne myśliwce i artylerja przeciwlotnicza zestrzeliły trzy z atakujących brytyjskich samolotów bojowych.

Armja sowiecka pod terorem GPU.

Rozluźnienie się karności zmusiło Stalina do nowego ukazu.

Berlin, 18 lipca. **Fiasko planów ofenzywnych Sowietów zmusiło Stalina do powzięcia rozpaczliwego kroku. Mianowicie na mocy dekretu, uchwalonego przez Najwyższą Radę Związku Sowietów, przywrócona została instytucja komisarzy wojennych, a tem samem wszystkie siły zbrojne zostały poddane terorystycznemu reżimowi NKWD, dawnemu GPU.**

Stalin usiłuje przez to zarządzenie zrzucić całą odpowiedzialność za klęski bolszewickich hord uzbrojonych **na dowództwo wojskowe.** Sytuację przedstawia on w ten sposób, że **oficerom nie udało się utrzymać dyscypliny i zapału wojennego wśród żołnierzy.** Jawną groźbą śmierci stara się on zmusić swe wojska do dalszego oporu przeciwko atakom niemieckim, co pozwala na wyciągnięcie daleko idących wniosków co do nastrojów, panujących w armji sowieckiej.

Komisarze wojenni zostali na mocy wymienionego dekretu wprowadzeni we wszystkich pułkach i dywizjach, sztabach, szkołach wojskowych, oraz we wszystkich urzędach administracyjnych armji sowieckiej, podczas gdy w kompanjach, baterjach i eskadronach urzędować będą tak zwani „robotnicy polityczni".

Komisarz wojenny ponosi, obok dowódcy, pełną odpowiedzialność za „wypełnienie zadań wojennych" swego oddziału i jego zachowanie się wobec nieprzyjaciela. Obowiązkiem jego jest kontrolowanie ścisłego wypełniania wszystkich rozkazów naczelnego dowództwa. Ponadto ma on składać sprawozdania naczelnemu dowództwu oraz rządowi sowieckiemu o zachowaniu się dowódców i robotników politycznych.

Do zakresu działalności komisarzy należy dopilnowanie, aby wszystkie rozkazy operacyjne były przeprowadzone bez żadnych sprzeciwów, a nadto „tępić bezlitośnie tchórzostwo, panikarstwo i dezercje oraz utrzymywać twardą ręką porządek rewolucyjny i dyscyplinę wojenną". Wszelką „zdradę" ma on „tępić aż do korzeni".

Wkońcu dekret postanawia, że **wszystkie rozkazy pułkowe, dywizyjne, oraz władz administracji wojskowej muszą być podpisane wspólnie przez dowódcę wojskowego i komisarza wojennego.**

Podobnie jak Anglja, która po każdym „zwycięskim odwrocie" wysyła odpowiedzialnych generałów na pustynię, tak i Stalin obecnie w toku szalejących bojów, które zmuszają go do wysyłania na front ostatnich rezerw, powołuje do życia trybunał karny dla korpusu oficerskiego armji sowieckiej. **Korpus oficerski stał się kozłem ofiarnym za niepowodzenia i klęski, poniesione przez armję sowiecką.**

Krwawy teror, szpiegowanie i groźby mają przyczynić się do utrzymania w ryzach grożącej rozsypaniem się armji sowieckiej. Przypomina to do złudzenia stare nieludzkie metody, jakie cechowały początki rządów moskiewskiej bandy zbrodniarzy.

Książę Konoye podjął się misji utworzenia nowego gabinetu.

Tokio, 18 lipca. **Książę Konoye przyjął misję tworzenia nowego gabinetu, zastrzegając sobie pewien czas do przeprowadzenia tego zadania.**

Francuski legjon antybolszewicki a przyszłość Francji.

Paryż, 18 lipca. **Z wielką uwagą i nieukrywaną radością zamieszcza prasa francuska dalsze szczegóły na temat tworzenia legjonu ochotniczego do walki przeciwko bolszewikom.**

Dzienniki zamieszczają ilustracje, przedstawiające lokale werbunkowe, których centralę umieszczono w b. biurze „Intunist". Publiczną tajemnicą stał się przytem już fakt, iż osiągnięty wynik jest bez precedensu w historji. **Legja francuska, która w krótkim czasie odjedzie do Rosji, nabiera przez to symbolicznego wprost znaczenia.**

Wszak na polach bitwy frontu wschodniego **zawiążą się więzy przyjaźni żołnierskiej pomiędzy Niemcami a Francuzami.** Fakt utworzenia legji w skutkach swych **w sposób decydujący wpłynie również na przyszłość Francji.** Francja przeto nie może ignorować tej walki, która zadecyduje również o jej przyszłości, zwłaszcza, iż sama od lat poniosła szereg klęsk wskutek komunizmu.

Dowództwo legjonu francuskiego obejmie — jak donosi „Oeuvre" — **francuski generał dywizji Hassler.** Liczy on 59 lat, jest z pochodzenia Alzatczykiem i ma już poza sobą świetną karjerę wojskową. Siedmiokrotnie ranny w wojnie światowej, otrzymał dowództwo na Bliskim Wschodzie. Następnie został dowódcą 5 pułku piechoty w Paryżu, a później 60 pułku piechoty w Besanson. Wreszcie został komendantem pewnej szkoły wojskowej, aż z początkiem wojny w roku 1939/40 dowodził nad dolną Sekwaną 22 dywizją, a po jej zniszczeniu 236 dywizją. Jego dowództwu podlegały w czasie wojny również znajdujące się na froncie francuskim brygady angielskie.

Na drogach odwrotowych Sowietów.

Pobite przez armję niemieckie wojska sowieckie, wycofują się w popłochu ku Wschodowi, pozostawiając za sobą samochody, działa i inny sprzęt wojenny. Zdjęcie fragmentu jednej z dróg odwrotowych armji sowieckiej przedstawia nasze zdjęcie. —

Z antyreligijnej działalności Sowietów

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ПРАВДА Рабоче-крестьянский КОРРЕСПОНДЕНТ

РУКОВОДЯЩИЙ ОРГАН РАБКОРОВ, СЕЛЬКОРОВ, ВОЕНКОРОВ И ЮНКОРОВ

№ 20 октябрь 1940

АНТИРЕЛИГИОЗНАЯ ПРОПАГАНДА В ГАЗЕТЕ

И. ШУБИН

W numerze wczorajszym zamieściliśmy omówienie artykułu bolszewika I. Szubina na temat akcji antyreligijnej w Sowietach. Powyżej zamieszczamy fac-simile pierwszej strony gazety „Prawda. Raboczy-Krestjański Korespondent", w której artykuł ten był umieszczony.

Życie angielskie zależy od rozwoju wypadków na Atlantyku.

Sztokholm, 18 lipca. **Pierwszy lord admiralicji brytyjskiej Aleksander wygłosił, jak donosi Reuter, z okazji przyjęcia ponownie przemówienie.**

Nie taił on swoich obaw, przyznając bez ogródek, iż „najcięższy okres w tej wojnie leży jeszcze przed nami". Temsamem podkreślił on konieczność **jeszcze większego i silniejszego wytężenia wszystkich sił przez Anglję,** zaznaczając, iż to w chwili obecnej powinno być dominującem i najpilniejszem zadaniem narodu angielskiego.

W dalszym ciągu swego przemówienia lord Aleksander oświadczył, iż **„życie nasze zależy od rozwoju wypadków na Atlantyku".** Jeżeli zdołamy pokonać łodzie podwodne oraz dalekobieżne samoloty bojowe, wówczas stale powiększająca się siła nasza wreszcie uzyska przewagę nad przeciwnikiem.

Na zakończenie swoich wywodów **Aleksander zwrócił się ze słowami uznania pod adresem prezydenta Roosevelta,** którego wyprawę korsarską na Islandję nazwał „wysoce charakterystycznem zjawiskiem".

Londyn nie posiada dokładnych informacyj.

Sztokholm, 18 lipca. **W Londynie uskarżają się na brak miarodajnych informacyj o przebiegu kampanji na terenie Związku Sowietów.**

Londyńska służba informacyjna oświadczyła we środę wieczór, że wprawdzie komunikaty sowieckie są dłuższe niż niemieckie, jednak nie czynią one zadość konieczności jasnego zorjentowania się w sytuacji.

Komunikacja a zwycięstwo!

(nwp) **Kraków**, 18 lipca.

Dawniej nazywało się, że **męstwo jest ojcem zwycięstwa**, i było to o tyle słusznem, że cechy te przewaga liczebna nie dawała spodziewanych rezultatów, gdy brakło „ducha" w obozie walczących.

Na to, aby uzyskać decydujące zwycięstwo, po którem przeciwnik musi zawrzeć pokój, lub zdać się na łaskę i niełaskę, trzeba ocywiście całego zespołu czynników, nad których przygotowaniem narody muszą pracować przez długie lata. Zaliczymy tutaj **uzbrojenie armji, jej zapasy żywności i umundurowanie a, wyszkolenie,** przyczem na pierwszy chyba wybrać wśród tysięcy oficerów, naprawdę zdolne jednostki **na szefów sztabu.**

W chwili, gdy nie udaje się rozwinąć ofensywy, a wróg przechodzi do ataku, kraj może się ocalić przez fortyfikacje i linje obronne, obsadzone taką załogą, która wytrwa na posterunku aż do ostatniej kropli krwi. Opieka sanitarna zapewnia wojsku dopiero w okresie wojny światowej ratunek przed zwycięzkiemi chorobami zakaźnemi, które dawniej dziesiątkowały już zwycięskie armje i skazywały je na banalny odwrót. Cholera, tyfus, czerwonka czy malarja grozi dzisiaj tylko tym, którzy przez własną głupotę nie chcieli poddać się ochronnemu szczepieniu.

Wyobraźmy sobie, że dwie armje walczą przeciw sobie, równe mniej więcej liczbą, czy nawet podobnie uzbrojone. **Otóż ta strona musi obecnie uzyskać decydującą przewagę, która zdoła lepiej zorganizować zaplecze i która potrafi utrzymać swe linje komunikacyjne w nienaruszonym stanie.**

Przekonaliśmy się w czasie kampanji niemiecko-polskiej, że po zbombardowaniu linji kolejowych i mostów, oraz węzłowych odcinków, łączność ezwankowała od pierwszej chwili. Transporty wojska z Baranowicz do Przemyśla szły np. 10 dni(!) zamiast 40 godzin, a nie było mowy o wysyłce jakichkolwiek wiadomości pocztowych. Z chwilą, gdy tylko ofensywa niemiecka przekroczyła granice, tysiące prywatnych pojazdów zatkało drogi, tak że utrudniło to mozlychanie ruchu wojska i uniemożliwiło się nader często, że niejeden walczył „na piechotę" z oddziałami motoryzowanemi.

Przy dłuższym przebiegu akcji wojennej przeciw ZSRR, wobec nieporównanie większego obszaru Unji Sowieckiej, amunicja i żywność, w tak wielkiej ilości, jaką dobory dążące za kolumnami czołowemi, musza ulec wyczerpaniu. **Szybkość dowozu nowej maki do piekarń dywizyjnych i pułkowych ma takie samo znaczenie, jak dostarczanie granatów do ręki i lub kuli z pociskami do karabinów maszynowych.** Bez pożywienia i amunicji żołnierz traci pewność siebie, zaczyna narzekać na przełożonych, a rozprzężenie wieżów karności grozi klęską.

Przekonaliśmy się w ciągu minionych dni, że **letnictwo sowieckie nie przeszkodziło ani na chwile regularnemu funkcjonowaniu wszystkich niemieckich linij kolejowych, a nawet w dobie meteorycznych pościgów tempo mogą przewozić znaczną ilość materjałów ze wszystkich środków komunikacyjnych.** Tabor samochodów ciężarowych armji niemieckiej przewyższa także nanewno wypoeażenie armji czerwonej i zdał już doskonale egzamin w okresie walk pościgowych podczas ofensywy przeciw Francji.

Po przeciwnej stronie frontu sytuacja staje się teraz z dnia na dzień trudniejszą, a wiadomość o zniszczeniu linji kolejowej Moskwa-Leningrad w kilku punktach, ma dalekie, złowróżbne znaczenie niżby się to na pozór wydawało.

Przerwanie komunikacji między dwoma największemi miastami Bolszewji, a także zbombardowanie trasy Leningrad - Murmańsk zaciąży nad frontem, oddalonym jeszcze o kilkadziesiąt kilometrów, gdyż uniemożliwi przesunięcie oddziałów z jednego odcinka na drugi.

Nawet szybkość decyzji nie nie pomoże, skoro nie da się wykonać rozkazu, a jak się to pokazało trzykrotnie w Polsce, Francji i Jugosławji **przerwanie frontu grozi zupełną klęską.**

W ciągu ofensywy można naprawić zburzone przez ustępującą armję mosty i zaszczone drogi, natomiast w obliczu bezustannych nalotów nawet mrówcza praca nie da wyniku gdy raz w temat, raz w tamtem miejscu bomba rozerwie tory, a przy celniejszem trafieniu spowoduje wykolejenie pociągu.

Wandalizm wobec własnego mienia, jaki Stalin zaleca mieszkańcom Rosji, grozi im samym tylko — w razie wykonania rozkazu — śmiercią głodową. Widzimy przecież na licznych zdjęciach, że obok spalonych przez komunistów domów, pozostały nieuszkodzone ogniska, a polecenia władców Kremlu nie posłuchał nawewno ani jeden Polak, Ukrainiec czy Białorusin.

Dyplomaci sowieccy opuścili Finlandję.

Helsinki, 18 lipca. Poseł sowiecki Orlow, jak zakomunikowano z miarodajnej strony fińskiej, opuścił we środę wraz ze wszystkimi członkami poselstwa sowieckiego Finlandję.

Wymiana dyplomatów nastąpi w Turcji. W Finlandji zatrzymano ponad 30 Rosjan sowieckich. Wyjazd ich do Związku Sowietów zależny jest od wydania wywiezionych swego czasu wojsk Sowietów żołnierzy fińskich, na temat której to sprawy toczą się pertraktacje między państwem, które objęło opiekę nad interesami fińskiemi w Rosji a Sowietami.

Finlandja o sojuszu angielsko-sowieckim.

Helsinki, 18 lipca. **Sojusz Anglji za Związkiem Sowietów stanowi przedmiot analitycznego artykułu dziennika „Karjala".** — Dziennik podkreśla w szczególności **dziwną chwiejność wyrażów politycznych Anglji.**

Kiedy Sowiety — oświadcza dziennik m. in. — napadły w roku 1939 na Finlandję, a Finlandja stawiła opór, Anglja oświadczyła, że jest to najsziachetniejsza walka o podstawowe elementy życia, że cała ludność i wszystkie narody kulturalne mają obowiązek iść jej z pomocą.

Obecnie kiedy wróg bolszewicki poraz drugi zaatakował Finlandję, w oczach Anglji walka tego kraju w obronie swej niepodległości **zamienia się ze szlachetnej i sprawiedliwej na złą i potępiania godną.** Anglja nie spełuje do nikogo o udzielenie pomocy Finlandji, a nawet nie zamierza uczynić ze swej strony żadnej pomocy. Wprost przeciwnie łączy się ona wszystkiemi siłami z krajem, będącym żywiołowym wrogiem ludzkości i wszelkiej kultury.

Czynem tym — stwierdza wkońcu artykuł — Anglja wyciska na sw swem imieniu piętno hańby, które nie tak łatwo uda się zmazać.

Amerykańscy zwolennicy pokoju przeciw Wedgewood'owi.

Nowy Jork, 18 lipca. **Jak donosi „New York Journal American", oświadczenie angielskiego członka parlamentu Wedgewooda w Bostonie, iż Ameryka nie ma nadal zamiaru, gdyż jak przedtem, jest ograniczona jest w wojnie, wywołało w stolicy Stanów Zjednoczonych wielostronne głosy krytyki.**

Koła zwolenników pokoju zażądały, by senat dokonał rewizji sposobów propagandy brytyjskiej w Stanach Zjednoczonych, oraz potępiły w bardzo energiczny sposób zamiar Wedgewood'a, starającego się wepchnąć Stany Zjednoczone do wojny. Senator Wheeler oświadczył, iż jest to zjawiskiem niebywałem w Anglji, iż mając już pieniądze amerykańskie, **żąda się obecnie jeszcze żołnierzy amerykańskich.**

Republikański deputowany Shafer specjalnie zwrócił się przeciwko twierdzeniu Wedgewood'a, jakoby Kongres amerykański działał nierozsądnie. Shafer oświadczył, iż najrozsądniejszą rzeczą, jakiej w ciągu ostatnich lat dokonał Kongres, było próba niedopuszczenia do tego, by Stany Zjednoczone zostały wciągnięte w wojnę. Fałszywem jest dlatego twierdzenie, iż jest to wojna Ameryki! **Kraj nie chce żadnej wojny.** Nie udziela on też w tym względzie żadnych zgód, starającemu się go wprowadzić do wojny. Jeżeli w Kongresie był ktoś niedykolwiek nierozsądnym, to są właśnie ci, którzy uchwalili miljardy na wojnę angielską, nie licząc się z tem, iż **przez to losom Zjednoczonym grozi bankructwo.** Również senatorowie Nye i Toby w ostrych słowach napiętnowali wywody Wedgewood'a.

Również w kołach prywatnych oświadczenia Wedgewood'a wywołały wielkie wrażenie. B. kierownik amerykańskiego banku eksportowo-importowego George Peek, zaprzeczył Wedgewoodowi, iż **nadużyła amerykańskiego prawa gościnnego**. Narodowy Związek „American Defense League" zwraca Wedgewood'owi na to uwagę, że przeszło 80% ludności Stanów Zjednoczonych **zażądałoby przeciwko niemu stanowisko, jeżeliby zamierzał obecną wojnę określić jako sprawę Ameryki.**

Sylwetki polityczne:

Maksym Maksymowicz Litwinow.

Kraków, 17 lipca.

Do ciekawszych postaci w obecnej polityce światowej należy bezwątpienia Maksym Maksymowicz Litwinow, który ostatnio wypłynął znowu na szerszą wodę, dzięki przemówieniom w radju. Jakkolwiek „dyplomata" ten nie jest, jak na pojęcie europejskie, posiadają zbyt mgliste pojęcia o sferach politycznych, to nowi **ciekawy przyczynek do rozwoju stosunków w Rosji sowieckiej** i z tego tytułu zasługuje na omówienie.

Litwinow, który w r. 1939 ustąpił z oficjalnego życia, był poprzednio **komisarzem do spraw zagranicznych**, przez dłuższy jednak czas pozostawał w cieniu. W dniu 22 czerwca br. przypomniał się Europie, wygłaszając patetyczne przemówienie, w którem nazwał niezwykle prawodziwie dziedzicem Churchilla i prawiec nowemu sojusznikowi, Anglji, odpowiednia rolę komplementów.

Maksym Maksymowicz Litwinow jest **pochodzenia żydowskiego i synem rabinika z Białegostoku.** Jego właściwe nazwisko jest Wallach, a Litwinow jest rewolucyjnym pseudonimem, przybranym przez niego podobnie, jak przez wielkiego dziniczy komunistycznych, wymienia wyraźnie wszakże na kilka innych przykładów: Lenin-Ulianow, Radek-Sobelsohn, Trocki-Bornstein i t. d. Już od młodości poświęcił się Litwinow konspiracji, a **w r. 1893 był on członkiem komitetu centralnego rosyjskiej social-demokracji.** Ta działalność zaprowadziła go w roku 1902 do więzienia, z którego nastepnie uciekł i udał się do Szwajcarji, gdzie **współpracował z Lenine** i innymi wodzami socjalizmu. Po rozłamie dzielił się na dwie części, przystał on do odłamu radykalniejszego, t. j. do bolszewików i powrócił do Rosji, aby tam prowadzić dalej rewolucyjną pracę. Zaopatrzony w odpowiednią ilość rubli, **pełnił rolę łącznika między Rosją a innemi krajami**, bądź to pod nazwiskiem Finkelstein, Feliks, Lewicie. Odznaczył się on wtedy swojemi zdolnościami jako finansowy organizator partyjnych komunistycznej, a także jako fałszerz wydania absolutnie ideologji tej partji. W tym też czasie pomagał w zorganizowaniu tajnej drukarni, jako **„fabrykant" fałszywych paszportów.**

W r. 1918 podczas wybuchu rewolucji październikowej, oczywiście chwila działania dla Litwinowa. Wtedy to został on mianowany przez rząd sowiecki **pierwszym posłem w Anglji**, po rozpoczęciu zaś zbrojnej interwencji przez Entente na terytorjum Rosji został wzięty przez Anglje jako zakładnik za angielskiego agenta dyplomatycznego, Bruce Lockharta. W r. 1920 zostaje on **zastępcą komisarza dla spraw zagranicznych**, na którem to stanowisku, po ustąpieniu Cziczeryna pozostaje przez 10 lat. Jest najciekawszą epoka jego życia, w której bierze udział w najważniejszych konferencjach politycznych w Genewie, Londynie, Paryżu, Brukseli czy wkońcu w Montreau. Uchodzi za politykę realistę; jego rola dla się określić słowami Karola Radka, redaktora „Izwiestji", który w roku 1936 z okazji 60-tych urodzin Litwinowa, nazwał go politykiem bolszewickim, umiejącym szukać sojuszników tam, gdzie ich można znaleźć. Istotnie zyskał sobie Litwinow wśród stosunkowo nielicznych dyplomatów sowieckich, posiadających pewne pojęcia dotyczące zewnętrznej polityki a przynajmniej nie w tej formie żydowskoazjatyckie systemy, wybitne stanowisko. Jemu to zawdzięcza Związek Sowietów podpisanie paktu nieagresji z Francją, Finlandją, Czechosłowacją, Litwinow, pochodzący z rodziny węgierskiej, która po roku 1848 wyemigrowała do Anglji i dorobiła się wkrótce sporego majątku. Dwaj synowie **brocia pani Litwinow uzyskali nazwisko angielskie Neville Chamberlain od tronu.** Podobne związki rodzinne zachodzą zresztą nietylko u jednego Litwinowa, ale również u innych dyplomatów sowieckich, np. u Krassina, który przez swoją żonę jest **krewnym ministra spraw zagranicznych Anglji, Anthony Edena**, córka zaś jego weszła w arystokrację francuską, wychodząc zamąż w roku 1926 za księcia de La Rochfoucauld. Jak widać z tego, nowa arystokracja sowiecka posiada dziwne koligacje!

Pięciolecie hiszpańskiej rewolucji narodowej.

Madryt, 18 lipca. **Z okazji rocznicy narodowej rewolucji zebrała się pod przewodnictwem generała Franco rada narodowa hiszpańskiej Falangi. Posiedzenie, w którem wzięli udział wszyscy członkowie gabinetu i liczni goście, a także korpus dyplomatyczny, miało charakter uroczysty.**

Na początku posiedzenia złożyli nowi członkowie rady i ministrowie partyjni przysięgę na Falangę i swojego wodza, oraz na zasady hiszpańskiej rewolucji. Następnie w godzinnem przemówieniu wskazał gen. Franco na walkę państw totalnych przeciwko komunizmowi i sojusznikom demokracyj i wezwał kierowników Falangi, aby z żelazną energją czuwali nad przeprowadzeniem reformy zasad narodowej rewolucji. Na zakończenie posiedzenia odegrano pieśń Falangi.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 19 lipca. Włoski komunikat wojskowy z piątku brzmi następująco:

Główna kwatera włoskich sił zbrojnych komunikuje:

W pobliżu **Malty** włoskie formacje lotnicze miały zacięte walki z przeważającemi nieprzyjacielskiemi myśliwcami. Pięć angielskich samolotów zostało zestrzelonych. Jeden z włoskich samolotów nie powrócił do swej bazy.

W **Afryce północnej** bombardowane były ponownie baterie i umocnione stanowiska w Tobruku, przez co spowodowano pożary i wybuchy. Na południowy zachód od Sidi el Barani włoskie zdobyły myśliwskie zaatakowały w locie zniżonym nieprzyjacielskie samochody i wojska. W przebiegu nowego ataku na obydwa wyżutowane na północ od Marsa Lnch, wymienione we wczorajszym komunikacie wojskowym, okręty, niemieccy myśliwcy, którzy zostali zaatakowani przez pewną nieprzyjacielską formację, usiłującą osłaniać transport, zestrzelili cztery brytyjskich samolotów typu „Curtiss P 40", podczas gdy bombowce osi zatopiły drugi pozostały okręt. Nieprzyjacielskie samoloty bombardowały Benghasi i Derne, przyczem w ostatnio wymienionej miejscowości jest kilka ofiar wśród mieszkańców ludności.

W nocy na 18 lipca nieprzyjacielskie bombowce zrzuciły bomby na **Palermo.** Trzech rannych wśród ludności.

W **Afryce wschodniej** sytuacja bez zmian.

Podstępny sposób walki bolszewików.

Helsinki, 18 lipca. **Dziennik fiński „Helsingin Sanomat" przynosi interesujący opis zdobycia miejscowości Salla.**

Bolszewicy zamienili te miejscowość w formalną twierdzę. Przeprowadzili oni liczne rowy strzelecktie i **urządzili silne pola minowe.** Kiedy w dniu 1 lipca rozpoczęły się walki koło Salla, bolszewicy gromadnie wysłali przeciw Niemcom i Finlandji wielkie oddziały, utrudniając w ten sposób posuwanie się wojsk niemiecko-fińskich. O panicznym odwrocie bolszewików z Salla dowodzi wielka ilość koni, jeńców i materjałów pozostawionych, jakie wpadły w ręce zwycięzców.

Kapitan, z którym sprawozdawca dziennika miał sposobność rozmawiać, podkreślał szczególnie nadzwyczajną odwagę, z jaką żołnierze fińscy walczyli po stronie Niemców. Zasługuje przytem na podkreślenie podstępny sposób walki bolszewików. Uzbrojeni w pistolety maszynowe, ukrywali się oni na drzewach i **strzelali z tyłu do żołnierzy niemieckich i fińskich.** Bardzo wybitnie przyczyniły się do zdobycia Salla niemieckie samoloty nurkowe. Obecnie na Salla powiewają flagi niemiecka i fińska. Po zaciętych walkach ta stara ziemia fińska została ponownie oswobodzona.

Berlin o sytuacji w Syrji.

Berlin, 18 lipca. **W kołach politycznych stolicy Rzeszy wyrażają pełne zrozumienie dla faktu, iż podpisanie zawieszenia broni w Syrji zostało przez francuską stronę przyjęte z goryczą, jakkolwiek szereg niebezpiecznych warunków, jakie pierwotnie stawali się narzucić Anglicy, zostały wkońcu uchylone.**

Zdaniem czynników niemieckich, pomimo wszystko, jest niezaprzeczalnym faktem, iż Anglicy mimo, iż wysunęły przez nich pozór zaopatrywania się w Syrji wojsk niemieckich, okazali się w niedawnych walkach, pomimo wszystko — zupełnie taksamo jak w Dakarze i Oranie — nie zawahali się napaść na swego dawnego sprzymierzeńca i zrabować mu jego terytorjum.

Zdaniem tutejszych kół oficjalnych czynniki w Vichy traktują syryjskie zawieszenie broni jako **wydarzenie o charakterze wyjętkowo wojskowym,** podobnie zresztą, jak strona niemiecka reprezentuje pogląd, iż wszystko co się tam rozegrało, **zostało wywołane na Francuzach drogą nacisku wojskowych, na których ciężar ewentualnej winy** w jakiemś porozumieniu obu stron.

Wobec tego uważają to za zupełnie naturalne, że strona niemiecka **obecnie i to terytorjum będzie uważała jako obszar nieprzyjacielski.**

Spór Peru—Ekwador.

Mediacja i projekt paktu przyjaźni.

Buenos Aires, 18 lipca. Perwiańskie ministerstwo spraw zagranicznych zakomunikowało prasie, że w sporze między tem państwem a Ekwadorem przyjęła zostało mediacja Argentyny, Brazylji i Stanów Zjednoczonych.

Wspomniane trzy państwa przedłożyły stolicy Peru w dniu 16 lipca swoje propozycje załagodzenia sporu, obejmujące następujące punkty:

1. **Wojska obu krajów mają się wycofać o 15 kilometrów za granicę państw.** 2. **Nad obszarem zdemilitaryzowanym nie będzie wolno przelatywać samolotom wojskowym.** 3. **Przy wymianie wojsk ze wspomnianego obszaru czynni będą attachés militarnes obu państw.** 4. **Peru i Ekwador podpiszą umowę pokojową oraz umowę przyjaźni.**

Ministerstwo spraw zagranicznych republiki Peru komunikuje, że jego rząd już dawniej zgodził się na mediację trzech państw, natomiast przeprowadzenie jej zostało uzależnione od zgody rządu Ekwadoru zadośćuczynienia za spowodowanie godła państwowego na konsulacie w Quayaquil. Po wyrażeniu przez rząd Ekwadoru w dniu 8 lipca swojego ubolewania z powodu tego incydentu, zgodził się rząd peruwiański na mediację.

Moralność w Sowietach.

(pwp) **Kraków**, 18 lipca.

Sowiety w swych propagandowych broszurach i ulotkach twierdzili, że moralność u nich stoi pod wielu względami wyżej, aniżeli w innych krajach europejskich. Gdy jednak bliżej przyjrzeliśmy tej „moralności", **widzimy coś wręcz przeciwnego.**

Wśród licznych książek, poświęconych ustrojowi bolszewicko-komunistycznemu, oraz jego różnorodnym przejawom, najbardziej interesującą są te, które omawiają zagadnienia politykowi, tych sfer, o których wiemy stosunkowo bardzo niewiele, zwłaszcza o afekcie spustoszenia moralnego, jakie czyni właśnie bolszewizm.

Wiemy za mało, aby móc sobie dokładnie odtworzyć obraz ogromu upadku moralnego, w jakim właśnie znalazło się społeczeństwo rosyjskie, doprowadzone do tego stopnie chaosu przez ustrój bolszewicki z systematyczną i diekielną wprost konsekwencją. Z tej dziedziny mamy wiele cennego, a zarazem rzeczowego materiału w **książce L. Tridianda p. t. „Z różnych stron. Prostytucja w Rosji sowieckiej"**, wydanej w Berlinie.

Książka ta jest tak ponura i przygnębiająca, jakie i życie w obecnej Rosji sowieckiej. Prostytucja jest wszędzie okropna, ale nigdzie nie ma tak wstrętnych form, jak w państwie ZSSR. Jest brudna, a zarazem nędzna, niczem nie przykryta, cała w łachmanach, pokazuje swą tragiczną nagość. **Źródłem jej jest głód**, ale są również i inne przyczyny, a wśród nich zajduje należne miejsce — beznadziejna nuda istnienia.

Do rozwoju prostytucji **przyczyniła się — małżeństwo.** Zjawisko to jest tylko możliwe w bolszewickiej. Wszędzie indziej, we wszystkich krajach, nawet u plemion dzikich dom rodzinny i mąż stanowią dla kobiety osarcie, ale niestety **nie w Rosji bolszewickiej.** Statystyka ma tu olbrzymie pole do popisu, wykazując wprost zawrotne liczby.

Z każdym rokiem zwiększa się liczba rozwodów. W roku 1926 w Petersburgu zostało zarejestrowanych **21.000 małżeństw**, a **5500 rozwodów.** W następnym roku na **24.000 małżeństw było aż 11.000 rozwodów.** Dziesięć lat temu, a więc w roku 1931 znowelizowano kodeks małżeński. Poprzednio w celu uzyskania rozwodu potrzeba było zgody obu stron, **obecnie wystarcza w Rosji oświadczenie jednej strony, a małżeństwo staje się nieważnem, czyli rozwiązanem.**

Obywatel państwa ZSSR, który rano wyszedł z domu jako żonaty, wieczorem może już wrócić, jako... kawaler. Stosunek procentowy rozwodów do zawieranych małżeństw zwiększa się w zawrotnem tempie. W roku 1928 w Petersburgu zawarło 8524 małżeństw, a w tym samym czasie rozeszło się ich 5568.

Statystyki stwierdzają, że małżeństwo sowieckie **przeciętnie trwa dłużej nad trzy miesiące.** W warunkach życia sowieckiego prostytucja jest tak bardzo popularnem zjawiskiem, że ze smutkiem powiedzieć można, że losu tego nie ominęła żadna dziewczyna ZSSR.

Podjęcie turecko-europejskiego obrotu pocztowego.

Istambuł, 18 lipca. Połączenie pocztowe między Turcją a Europą zostało ponownie podjęte przez granicę turecko-bułgarską i funkcjonuje, jak komunikuje turecki zarząd poczt, normalnie. W komunikacie oświadczono, że wszystkie przesyłki pocztowe do Europy są pogodzone.

HENRYK SZKLARSKI.

Walka o spadek

6)

Gdy nareszcie lekarz zdjął jej bandaże Irena wyruszyła na zwiedzanie miasta. Nęciły ją piękne wysepki, malowniczo rozrzucone po jeziorze, śmieszył widok małych parowczyków, kursujących po lazurowej toni jeziora, bawiły tłumy zamożnych kuracjuszy, którzy korzystali z pięknej, wiosennej pogody po trudach wydawania posiadanych w nadmiarze pieniędzy w innych miejscowościach.

Miano, ubrana w kostjum kąpielowy i lekki płaszczyk, z Zbiegła poprzez ogród hotelowy na brzeg jeziora gdzie czekał na nią stary rybak Caprivi. Wypływała z nim na jezioro, pływała, grzała się na słońcu i cieszyła się swobodą. Straszliwe wspomnienie katastrofy kolejowej zaczęły się zwolna, zwłaszcza, że necesser nieznajomego, kryjący, być może, bezcenny skarb, spoczywał w safesie hotelowym, oddany tam przez Irenę natychmiast po ulokowaniu się w hotelu.

Żyło było nocze, ale drobny wypadek zaniepokoił poważnie Irenę. Jednego dnia, kiedy właśnie pływała obok łodzi Caprivi wiego, przemknęła obok niej mała motorówka. Siedziało w niej dwóch mężczyzn, w których Irena natychmiast poznała bandytów z pociągu. Jasny, słoneczny dzień niemożliwiał powtórzenie sztuczki z grzebieniem „w roli" rewolweru. Irena liczyła na to, że bandyci nie poznają jej, ponieważ w pociągu było ciemno, a ona ukryta w kącie przedziału.

Obecność mężczyzn wskazywała jednak na to, że widocznie wpadli oni na ślad „Czasmiaru" i że niewątpliwie dołożą wszelkich starań, aby dostać wspaniały dimentem swoje ręce. Jakżeż żałowała w tej chwili Irena, że niema przy niej owego nieznajomego przyjaciela!

W tej chwili dobiegły do niej słowa piosenki „O sole mio", śpiewanej dźwięcznym, milczy głosem. Wioślarz, który ją wiózł, wyskoczyła z wody i zaczęła się rozglądać za śpiewakiem. O kilka metrów od niej przejeżdżała mała łódź sznurowa, poruszana wiosłami przez młodego człowieka. Wiatr rozwiewał jasne włosy nieznajomego, w którym jednakże Irena poznawała coś dobrze znanego. Gdy odwrócił ku niej twarz — zagadka wyjaśniła się. Wioślarzem i śpiewakiem w jednej osobie okazał się nieznajomy przyjaciel z placu katedralnego.

— Hallo! — krzyknęła Irena, dodając przez zapomnienie po polsku: — skąd się pan tu wziął?

Wioślarz zaskoczony wołaniem, podpłynął bliżej ku Irenie.

— A skąd pani umie po polsku? — odpowiedział pytaniem w tym samym języku.

— Poprostu jestem Polką i zapomniałam o tem, że pan może nie mówić po polsku. Ale proszę mi odpowiedzieć skąd się pan tu wziął?

— Dlatego tu jestem, że pani mnie potrzebowała.

— Ciekawe.

— Co jest takie ciekawe?

— To, że właśnie przed chwilą żałowałam, że pana niema przy mnie i pan odrazu pojawił się, jak wyczarowany.

— A widzi pani. Cieszę się ogromnie z tego, że pani stęskniła się za mną.

— Wcale się nie stęskniłam, tylko poprostu nie wiedziałam co mam zrobić z pańską walizką. — Próbowała tłomaczyć się Irena, nie umiejąc się jeszcze dobrze połapać w całej sytuacji.

— Bardzo pani dobrze za tym rumieńcem, a przytem można poznać, że pani nie umie kłamać. To mi wystarczy. A więc jestem tutaj nietylko po to, aby odebrać swoją walizkę, ale aby pani dopomóc.

— Dopomóc? W czem?

— W pływaniu, wiosłowaniu, odpoczywaniu.

— Jeszcze niewiadomo, czy ja pozwolę na taką pomoc.

— Jeszcze zobaczymy — a tymczasem proponuję, abyśmy wrócili do hotelu na śniadanie.

— A w którym hotelu pan mieszka?

— Oczywiście, że w St. Giovani. Mam pokój tuż obok pokoju pani.

— Mówiła groźnie napozór Irena, ale jej roześmiane oczy mówiły wyraźnie że nie jest wcale niezadowolona z tego sąsiedztwa.

Nie prawie pomówimy później. Tym czasem jedzmy bo jestem piekielnie głodny. Przyjechałem rano i bez śniadania musiałem gonić za panią, bo pani podobno się skoro świt wyjechać na kąpiele.

Irena, która zdecydowanie się na brzegowi, Irena zapomniała o groźnej motorówce, spoglądając z podziwem na wprawę z jaką młody człowiek wiosłował na małej, wąskiej łódeczce. Po chwili przybili do pomostu. Młody człowiek wyskoczył pierwszy i podał jej dłoń przy wysiadaniu. Irena zdała sobie sprawę z tego, że jest to pierwsze bliższe zetknięcie się z tym człowiekiem, którego los postawił tak dziwnie na jej drodze.

— Nadarzającą się okazyjność z okazji, aby przedstawić się pani panno Ireno. Jestem Jerzy Robocki.

— Fobiczowna. A skąd pan wie, jak się nazywam?

— Ja wszystko wiem. Babcia mi powiedziała.

— Ta pańska babcia, to jakaś dziwna osoba. Wszystko wie, wszystko panu mówi, a pan żałuje, że się pan nie stosuje do jej rad. Jak to może być?

— Tak, to rzeczywiście trochę dziwne, ale niebawem pani to wyjaśnię. Chodźmy prędzej, jeśli pani nie chce, abym tu umarł z głodu.

Nawet przed sobą Irena nie chciała się przyznać, jak wielką było przyjemnością dla niej spożycie śniadania wraz z Jerzym. Po raz pierwszy wyciecze sama miała dokonały apetyt, ale mimo to z uznaniem patrzyła, jak w ustach Jerzego znikały znaczne porcje kawy, bułek, masła i marmolady i owoców. W jej pojęciach prawdziwy mężczyzna musiał dobrze jeść, aby być silnym i mężnym. Z postawy Jerzego można było sądzić, że nie należy do ludzi słabych, a jego przytomność umysłu podczas katastrofy przed nią dowodziły. Że nie należy także do tchórzliwych. Jedyną zagadką pozostało jego tajemnicze zniknięcie z wagonu.

— A teraz — oświadczyła Irena, kiedy dokończyli śniadanie — musi mi pan odpowiedzieć, co się z panem działo po katastrofie pod Stresą. Gdzie pan się podział i dlaczego zostawił mnie pan samą?

— Wcale pani nie zostawiłem. Po wyjściu z wagonu pani nie było, ale zostało tylko zadrasnięta lekko przez odłamki szyb i skoczyłem po pomoc lekarską dla pani. Posłałem lekarza wraz z sanitariuszami — a sam przybiegłym był do pani, gdyby zaszła potrzeba, że zatrzymano mnie celem poprostu przy innej robocie. Musiałem pomagać przy ciężko rannych. Widzac moich tych nieszczęśliwych, nie mogłem odmówić, mimo, że serce wyrywało mi się do pani — koniec z trochę żartobliwie i ze skruchą.

— To znaczy mogę zrozumieć, ale dlaczego potem pan nie poszukał mojej nie nie znaczącej osoby?

— Tego także nie może pani stwierdzić z całą pewnością. Najlepszym dowodem tego, że pani szukałem jest to, iż jestesmy dzisiaj razem. Po katastrofie zatrzymano mnie w pewnej sprawie nieco dłużej, a gdy nareszcie zwolniono mnie — dowiedziałem się, że pani już odjechała. Nie miałem żadnego sposobu, aby wyśledzić poprostu ezokać w polu, aż mnie ktoś nie podwiezie. Do Stresy przybyłem akurat w dzień po pani, ale zanim zdołałem się czegoś o pani dowiedzieć — już znowu zawezwano mnie do załatwienia pewnej sprawy. Musiałem biegać no i potem znowu trzeba było pani szukać. No, ale opłaciło się.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Antyżydowskie zarządzenie w Rumunji Słowacji i na Węgrzech.

Berlin, 18 lipca. **Jedno z zarządzeń słowackiego ministra spraw wewnętrznych, opublikowane we środę, zabrania, w interesie publicznym, ukazywania się żydom w publicznych zakładach kąpielowych i urządzeń ach parkowych, jak również dokonywania zakupów na placach targowych przed godziną 10 rano.**

Dalej, na podstawie tego samego zarządzenia żydom **nie wolno przebywać na ulicach i placach publicznych po godz. 21.** Zakazane zostało również składanie wizyt przez żydów aryjczykom, przyczem przekroczenie tego zakazu grozi karami zarówno żydom, jak i nieżydom.

W Klausenburgu (Cluj), który na skutek arbitrażu wiedeńskiego został zwrócony Węgrom przez Rumunję, przeprowadzono badanie budynków publicznych, przyczem okazało się, że synagogi nie odpowiadają narzuconym ani pod względem zabezpieczenia przed pożarem, jak i pod względem wymagań higienicznych. Z tego też powodu **wszystkie bez wyjątku synagogi w Klausenburgu zostały zamknięte.**

Opublikowany we środę w rumuńskim dzienniku urzędowym dekret ustala, że **w przyszłości żaden żyd nie może pełnić służby wojskowej w armji rumuńskiej.** W miejsce obowiązkowej służby wojskowej żydzi w wieku od 18 do 50 lat będą poczisiągnięci do służby pomocniczej o charakterze wojskowym.

Z dziejów Gruzji.

Kraków, w lipcu.

(k) Jedną z części składowych Związku Sowieckiego stanowi Gruzja której dumni, zamiłowani w wolności mieszkańcy, nigdy nie mogli się pogodzić z systemem rządów bolszewickich. Przy każdej też sposobności manifestowali swe niezadowolenie, które znalazło swe najwyższe uniesienie podczas rewolucji 1905 roku, kiedy to niemiecki mieszkaniec Gruzji, który na skutek orbitrażu wiedeńskiego został zwrócony Węgrom przez Rumunję, przeprowadzono badanie budynków publicznych, przyczem okazało się, że synagogi nie odpowiadają narzuconym ani pod względem zabezpieczenia przed pożarem, jak i pod względem wymagań higienicznych. Z tego też powodu **wszystkie bez wyjątku synagogi w Klausenburgu zostały zamknięte.**

Opublikowany we środę w rumuńskim dzienniku urzędowym dekret ustala, że **w przyszłości żaden żyd nie może pełnić służby wojskowej w armji rumuńskiej.** W miejsce obowiązkowej służby wojskowej żydzi w wieku od 18 do 50 lat będą poczisiągnięci do służby pomocniczej o charakterze wojskowym.

Gruzja stanęła w rzędzie silnych i potężnych państw,

opierając się na północy o góry Kaukaz, na zachodzie o morze Czarne, a na wschodzie o morze Kaspijskie. Wówczesnie rozpoczął się dla Gruzji **wspaniały rozwój kulturalny** (literatura, muzyka), osiągając swój szczyt pod koniec XII i na początku XIII wieku.

Król Dawid III. zwany Budowniczym, (1089—1125) położył wielkie zasługi na polu militarnem. On to uchodzi za twórcę gruzińskiej armji i uwalnia definitywnie kraj od Arabów, przenosi też swą rezydencję do owodobrzeżnego Tyflisu (1122 r.).

W okresie wojen krzyżowych, w których i Gruzja brała udział, rozwój jej został **zahamowany pod wpływem najazdu Mongołów,** w związku z czem kraj został zrujnowany gospodarczo. Skoro jednak silne państwo mongolskie osłabło, moment ten wykorzystał król Jerzy V, wybitny wódz i dalekowzroczny polityk, emancypując się od zależności mongolskiej.

Mongolowie zagrozili Gruzji jeszcze raz pod rządami Timura, lecz ostatecznego śmiertelnego ciosu nie zdołał jej zadać.

Gruzja znów uzyskała niepodległość.

Mimo wszystko, walki o następstwo tronu i siły odśrodkowe rozsadziły zjednoczone dotychczas państwo gruzińskie, które rozpadło się drobne państewka, zwalczające się wzajemnie i dające tem samem pretekst do interwencji sąsiadów.

W XVII wieku Persja wywiera coraz większy wpływ na Gruzję, organizując raz po raz najazdy na jej terytorjum. W celu ochrony Gruzji **korzystają i Turcy,** którzy w roku 1723 zajmują wschodnią część kraju z Tyflisem. Europa, zajęta swojemi sprawami, pozostawia bez odpowiedzi wołania Gruzinów o pomoc. Tymczasem na widowni zjawia się nowy partner, a to **Moskwa** która pod rządami Piotra I przekształcała się w potężne cesarstwo rosyjskie, które już wkrótce skieruje swą ekspansję na Gruzję. Już w 1783 roku zostanie podpisany traktat, mocą którego

wschodnia Gruzja przyjmuje protektorat Rosji.

Manifestem zaś cesarza Aleksandra I-go (z dnia 12 września 1801 roku), wschodnia część Gruzji **została włączona poprostu do państwa rosyjskiego,** a w niewiele lat później taki sam los spotkał i **Gruzję zachodnią.**

Gruzini, którzy w dobrej wierze szukali pomocy i poparcia u potężnego sąsiada, nie pogodzili się ze stanem faktycznym, o czem świadczą **liczne powstania, organizowane przeciwko rosyjskim ciemiężcom.**

Z wybuchem wojny światowej 1914 roku odzyskały nadzieje Gruzinów na uwolnienie się od narzuconej im opieki. Istotnie, kiedy w 1917 roku wybuchła w Rosji rewolucja, a liczne narody zaczęły stanowić o sobie, tworząc narodowe i niepodległe państwa, śladem ich poszła i Gruzja i w dniu 26 maja 1918 roku

ogłosiła się niezależną republiką.

Niestety samodzielny jej byt **trwał zaledwie trzy lata,** gdyż w 1921 roku **wojska bolszewickie zadeptały Gruzję, kładąc tem samem tamę jej samodzielności.**

Sowiecka Republika Gruzińska obejmuje 65.906 km. kw. i liczy około 2.5 miljona mieszkańców, prawie, że wyłącznie Gruzinów. Głównym portem jest **Batum,** a stolicą zamieszkałą przez 200.000 ludności Tyflis (dosł. miasto gorących źródeł), położone nad rzeką Kurą, z ludnością około 500.000.

Gruzja posiada **znaczne bogactwa ziemne** w postaci rudy manganowej i miedzi. — Uprawia się tam znacznie herbaty, tytoniu, bawełny i winnej latorośli, a wybitną rolę odgrywa hodowla owiec i wełna za tem produkcja wełny.

W ciągu 20-letnich rządów bolszewickich

Gruzja kilkakrotnie zrywała się do walki,

niestety próby te nie zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. Dopiero obecnej Gruzji zaczyna świtać jutrzenka lepszej przyszłości, w nowozaprowadzonej, wolnej od bolszewizmu Europie.

Za dużo hymnów.

Berlin, 18 lipca. **Brytyjski minister informacyj Duff Cooper w odpowiedzi na zapytanie w Izbie Gmin oświadczył, że odgrywanie hymnów narodowych w Wielkiej Brytanji i jej sprzymierzonych w wieczornych niedzielnych programach radja brytyjskiego zostanie zaniechane.**

Na uzasadnienie tego zarządzenia przytoczył on okoliczność, że wzrastająca ilość tych hymnów narodowych uniemożliwia odgrywanie ich w pełnej liczbie. Przez wymienione hymny narodowe Duff Cooper rozumiał hymny państw emigracyjnych, które uciekły do Londynu przed zemstą poszukanych przez siebie narodów.

Po szeregu demonstracyj nieufności społeczeństwa brytyjskiego z powodu polityki wobec Sowietów, uprawianej przez minister Churchilla, zarządzenie to wydaje się podejrzane, że decydującą rolę przy tem zarządzeniu nie grały obawy Duff Coopera, aby hymny emigracyjne nie wypełniły w całości wieczornego programu radjowego, lecz raczej aby nie wywarło to niepożądanej reakcji na opinję mas społeczeństwa brytyjskiego.

Zniesienie emerytur ministerjalnych w Serbji.

Belgrad, 18 lipca. Serbscy komisarze ministerjalni postanowili skreślić emerytury dawnych królewskich regentów, ministrów, sekretarzy stanu i innych wyższych urzędników, jeśli dysponują oni odpowiednim majątkiem.

Fozatem skreślono emerytury tym, którzy wyemigrowali zagranicę.

W kilku wierszach.

Według oświadczenia ministerstwa spraw zagranicznych odroczone ponownie termin podpisania układu handlowego pomiędzy Argentyną i Stanami Zjednoczonemi.

*

Według doniesienia norweskiej agencji telegraficznej, w ciągu pierwszych 6 miesięcy obecnej wojny zaginęło 71 statków norweskich, odbywających służbę na żołdzie Anglii o łącznej pojemności 246.000 br. t. rej.

*

Według doniesienia agencji „Canadian Press" z Londynu, minister spraw wewnętrznych Morrison podał do wiadomości, że celem zaoszczędzenia farby drukarskiej wszystkie brylijskie znaczki pocztowe otrzymają cieńszy nadruk barwny.

Co dzień niesie?

Z Sosnowitz i okolicy.

Szanować zieleńce i kwietniki.

W ciągłej trosce o zdobienie miasta, zarząd miejski szczególną uwagę poświęca pielęgnowaniu zieleńców, plantacyj i kwietników.

Prace te nad przyozdobieniem miasta zieleńcami i kwiatami są kosztowne, wymagają dużego nakładu pieniędzy i pracy, słusznym jest zatem apel do mieszkańców miasta, aby sami we własnym interesie przestrzegali właściwego zachowania się wobec plantacyj miejskich i pouczali o tem młodzież i dzieci, jeżeli bowiem sami nie będziemy dbali o należyte utrzymanie parków, zieleńców i kwietników miejskich, wszystkie wysiłki władz niewiele pomogą. Całkiem zrozumiałe jest więc, jeśli na oporunych i tych, którzy nie przestrzegając przepisów niszczą i depcą kwietniki, łamią gałązki krzewów i drzew, nakłada się kary pieniężne. Za dzieci zaś odpowiedzialni są rodzice i opiekunowie tak moralnie jak i materjalnie.

SKUTKI NIEROZSĄDNYCH WYŚCIGÓW. W Sosnowitz uległ wypadkowi niejaki Konderak tamże zamieszkały. Mianowicie jadąc rowerem rozpoczął w pewnym momencie wyścig z autem ciężarowem. Szybkość jazdy była tak wielka, że gdy w pewnym momencie spostrzegł gromadę bawiących się dzieci, nie zdążył już zahamować i zmuszony był gwałtownie skręcić w bok, skutkiem czego stracił równowagę i rozbił sobie poważnie głowę o przydrożne drzewo.

Wartenau (Zawiercie)

PORAŻENIE PRĄDEM ELEKTRYCZNYM. W bieżącym tygodniu w Warthenau w transformatowni Elektrowni Okręgowej miał miejsce nieszczęśliwy wypadek, którym uległ elektromonter Władysław G. z Warthenau. Nieszczęśliwy przy włączaniu linji wysokiego napięcia z nieustalonych dotychczas przyczyn dotknął się przewodów, skutkiem czego doznał groźnego porażenia. Nieszczęśliwego w ciężkim stanie odwieziono do szpitala.

Kattowitz

UKARANIE OPORNYCH OBYWATELI. Policeiprasidium w Kattowitz ukarało 3000 osób w miesiącu czerwcu za nieprzestrzeganie przepisów. Mianowicie 584 osoby ukarane zostały za nieprzestrzeganie przepisów o ruchu ulicznym, 4859 za to samo przestępstwo otrzymało ostrą naganę.

Zakończenie roku szkolnego.

W bieżącym tygodniu zakończony został w Sosnowitz rok szkolny i dzieci już rozjechały się częściowo na letnie wywczasy. Zakończenia roku szkolnego odbyło się wyjątkowo uroczyście, o czem najlepiej świadczyły pełne przejęcia miny dzieci, wracających do domu na zasłużony odpoczynek po całorocznej pracy.

A praca to była niebyle jaka. Trzeba było wielkiego niekiedy wysiłku, wyrzeczenia się niejednej przyjemności, aby dobrnąć do celu i otrzymać promocję do następnej klasy. Ale trud ten opłacił się sowicie. Dziś dzieci nasze mają moralne zadowolenie i pewność, że zakończony rok szkolny nie został zmarnowany, a wysiłki i starania nie poszły na marne. Świadczą o tem dobre oceny, którymi wracają do domu. Nie wszyscy wprawdzie mają zadowolone miny. Są bowiem i tacy, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy i teraz żałują swej niechęci do pracy i lenistwa, patrząc na rozradowanych współtowarzyszy. Niech jednak dla tych wszystkich rok szkolny nie wydaje się stracony. Mamy nadzieję, że w roku przyszłym wezmą się oni ochoczo do pracy i że zmarnowany rok dziś zakończony będzie ostatnim w ich karjerze szkolnej. Upuszczamy w bieżącym tygodniu mury szkolne. Opustoszały i ucichły. Nie słychać już w nich gwaru dziecięcych głosów, śmiechu i wesołych piosenek. Stoją poważne i ciche. Odpoczywają. A tymczasem zarząd miejski obmyśla cały szereg projektów i nowych udogodnień na rok przyszły. Jak zaopatrzyć należycie sale ćwiczeń cielesnych, jak stworzyć piękne boiska szkolne, jak zorganizować gabinety fizyczne i przyrodnicze, lub dokompletować brakujące eksponaty. I podczas kiedy dzieci będą odpoczywały po trudach całorocznych, nie jedno zmieni się na korzyść w gmachach szkolnych. A gdy wrócą w przyszłym roku szkolnym nasze pociechy, uderzą ich zaszłe zmiany i inowacje. Nie myślmy teraz jednak już o tem. Idźmy po słońce i radość i cieszmy się z zasłużonego odpoczynku. My ze swej strony życzymy dzieciom szkolnym miłych i przyjemnych wakacyj i radzimy czasem jednak zajrzeć do książeczki, samotnie leżącej w kącie pokoju.

Ze sali sądowej

Żydowski handel obuwiem.

W Sądzie Grodzkim w Bendsburg odpowiadał ostatnio żydowski mieszkaniec Bendsburga 28-letni Sander Zelik.

Sander bedąc w posiadaniu większej ilości obuwia, sprzedawał go nielegalnie żądając wygórowanych cen. I tak w lecie ubiegłego roku sprzedał jedną parę obuwia za co został ukarany karą porządkową w wysokości 150 Rm. W sierpniu ubiegłego roku powtórnie sprzedał 15 par obuwia. Policja przyłapawszy jednego z nabywców, doszła do źródła zakupów i aresztowała handlarza. Wyrokiem sądu żyd skazany został na dwa miesiące więzienia.

Na ostatniej dniu Sądzie Grodzkim w Bendsburg toczyła się rozprawa karna, na której odpowiadała Bronisława W. lat 44 zamieszkała w Rogoźniku powiat Bendsburg. Wymieniona w dniu 7 maja br. przekroczyła granicę policyjną w okolicach Kamienia, tłumacząc się iż szła do znajomych do prania bielizny. Sąd skazał oskarżoną na dwa tygodnie aresztu.

Na ławie oskarżonych w Sądzie Grodzkim w Bendsburg zasiadły dwie stare panie szkanki Grodźca: 54-letnia Wiktorja Ł. i 50-letnia Franciszka M. — Ł. w końcu ubiegłego roku i na początku bieżącego zakupiła artykuły spożywcze bez kart nabycia, płacąc je sprzedawcy podwójnie. W wyroku wanych cenach. Przy sprzedaży pomocną jej była oskarżona M. Sąd uznając winę oskarżonych skazał pierwszą na 6 tygodni więzienia, drugą na grzywnę w wysokości 70 Rm. z zamianą na 14 dni aresztu.

Rzeźnicy przed sądem.

Przed Sądem Grodzkim w Bendsburg toczyła się rozprawa karna przeciwko 36-letniemu Władysławowi Sz. i 54-letniej Franciszce T. z Czeladzi.

Sz. wraz ze swym bratem Stanisławem zakupili w ubiegłym roku w Siewierzu kilka sztuk nierogacizny. Natomiast T. nabyła 6 kg. masła, w czasie jego zaś drodze powrotnej zatrzymani zostali przez urzędnika policyjnego, gdzie przy rewizji wyszło na jaw przestępstwo, w wyniku którego stanęli oni przed sądem. Władysław Sz. skazany został na karę 5 miesięcy i dwóch tygodni więzienia z zaliczeniem aresztu siedzącego. T. ukarana została grzywną w wysokości 280. Rm. z zamianą na 16 dni aresztu. Stanisław Sz. grzywną w wysokości 150 Rm. z zamianą na sześć tygodni aresztu.

Notoryczna złodziejka przed sądem.

Przed sądem grodzkim w Sosnowitz stanęła dwukrotnie już karana za popełnione kradzieże mieszkanka Sosnowitz, Mistar Walerja.

Tym razem akt oskarżenia zarzucał jej paserstwo, z ściśle mówiąc przetrzymywanie u siebie skradzionych przedmiotów i pomoc okazana znajomej złodziejce, której pomogła okraść jedną z willi. Dalej poszkodowana dowiedziała się gdzie znajdują się skradzione rzeczy, udała się do mieszkania oskarżonej, lecz ta nietylko że nie chciała oddać ich, ale potuthowała poszkodowanej nie tylko przykrościami. Sąd po dokładnem przesłuchaniu świadków skazał oskarżoną na sześć miesięcy więzienia i na pokrycie kosztów sądowych, mimo, iż przez cały czas rozprawy wypierała się czynu twierdząc, że skradzione rzeczy znalazły się u niej przypadkowo. Naiwne to tłumaczenie wpłynęło jednak tylko na surowszy wyrok.

ZA NIELEGALNY HANDEL MIĘSEM. Sąd grodzki w Sosnowitz ukarał niejaką Władysławę M. zamieszkałą w Sosnowitz przy Oderstr. grzywną w wysokości 150 Rm. z zamianą w razie nieściągalności na 30 dni więzienia. Oskarżona zakupiła jeszcze w ubiegłym roku większą ilość cielęciny bez kartek. Sąd wziąwszy pod uwagę tak wiek oskarżonej, jak i jej dotychczasową niekaralność, wymierzył jej stosunkowo łagodną karę.

Z Bendsburg i okolicy.

POD KOŁAMI MOTOCYKLU. W Bendsburg liczni spacerowicze byli świadkami nieszczęśliwego wypadku, jaki miał miejsce na Kattowitzerstrasse, któremu uległa stała mieszkanka Bendsburg, Wityzyńska Marja, Bahnhofstr. 47. W godzinach popołudniowych, gdy przechodziła przez Kattowitzerstrasse została tak fatalnie potrącona przez przejeżdżający motocykl, iż doznała połtuczenia prawej nogi i ręki.

DO WŁAŚCICIELI ŁĄK. Skutkiem ostatniego zarządzenia zarządu miejskiego miasta Bendsburg, wszyscy rolnicy i właściciele gospodarstw rolnych zobowiązani są do złożenia całego pierwszego pokosu koniecznie i siana w Centrali towarów — (Warenzentrale Raiffeisen) w Bendsburg przy Bahnhofstrasse. Zbiory muszą być w jaknajkrótszym czasie oddane. Osoby, które uchylą się od wykonania powyższego rozporządzenia zostaną pociągnięte do odpowiedzialności karnej.

Wadowitz

CUDEM WYRATOWANY. Zamieszkały w Wadowitz przy Horst Wesselstrasse niejaki Szymon B. podczas kąpieli w Sole zniknął w pewnej chwili pod wodą, porwany przez wiry. Zdawało się, że ratunek jest już niemożliwy, gdyż usiłowania kilku pływaków spełzły na niczem. Dopiero po pół godzinie odnaleziono zemdlonego i po wypompowaniu wody przywrócono do przytomności.

Wojkowice-Komorne

PRZEBUDOWĄ KINA. W tych dniach w Wojkowicach Komornych przystąpiono do prac nad przebudową kina, które ineiści się w dawnej sali straży pożarnej. Prace te przeprowadzone są w szybkim tempie tak, iż należy się spodziewać, że zostaną w najbliższym czasie ukończone. Przebudowa kina zostanie napewno przyjęta z bardzo wielkiem zadowoleniem przez tamtejszych mieszkańców.

Grodziec

ZMIANA POSTOJU DOROŻEK. W tych dniach w Grodźcu został zmieniony postój dorożek prywatnych z Grodkower na Friedhofstrasse a to z powodu przebudowy Solvaystrasse. Przyczem zwracamy uwagę wszystkim właścicielom pojazdów, iż miejsce na postoju zostało ściśle wyznaczone przez władze policyjne i oznaczone specjalnemi tablicami z odpowiedniemi znakami. W razie nieprzestrzegania tego, a postawianie pojazdów poza obrębem wyznaczonych miejsc jest niedopuszczalne i jako takie podlegać będzie karze.

PRZEBUDOWA SIECI TELEFONICZNEJ. W tych dniach na terenie Grodźca przeprowadza się przeróbki sieci telefonicznej. W pierwszym tygodniu wymienia się zużyte słupy i maszty oraz przeprowadza się przebudowę całej linji na odcinku Grodziec—Bendsburg.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Na drodze prowadzącej z Grodźca do Czeladzi zdarzył się nieszczęśliwy wypadek, któremu uległ jeden z wycieczkowych narzwikiem Król Antoni z Siemianowic. Król wskutek nieuwagi najechał na swego kolegę tak fatalnie, iż spadając z roweru spadł do przydrożnego rowu, tłukąc sobie dotkliwie głowę. Pierwszej pomocy udzielili mu koledzy.

Naczelny redaktor: L. K. Rataczek. Redaktor odpow.: G. Aurel Machura. Redakcja: Sosnowitz, Mysłowitzer Strasse 8a. Postscheckkonto 159, Telefon: Redakcja 2-15-54, Administracja 2-15-53. Sosnowitz O-S., Hauptstrasse 15, telefon 524 63. Oddziały: Sosnowitz, Tanzplatz 14, tel. 524 63; Bendsburg, Kattowitzerstrasse 16, tel. 71-6-79; Bendsburg, Rathausstr. 3; Warthenau, Adolf Hitler-Str. 3, tel. 105.

Wielkie Dionizje kaczeńców.

Były koła. Jedne większe i bardziej malowniczo, drugie maleńkie, niemal dziecinne, a przecież na nich monumenty ułożyć bryle świata i toczyć, toczyć....

Oczy zapachnęły żywicą, jakąś dziwnie młodą, wonniejszą niźli razem zebrane tamte, minione zapachy. Zielone strumienie doznań wpływały w żyły, kojąco bratały się z krwią. Jakiśże modlitewnie cichy to się wpięcić ustom powitanie wschodzącego westchnienia świeżości; żadnemi balladami nie opisywać prężnego porywu wykwieconej świątyni, boga zstępującego w szatach siedlunych cich, lip i wiesz... szczęść Jodel.

Tam, niczem niema opowieść przeluski wa się wino. Podkreślone surowym karminem i przyzieleniają miedzią, przemykające się między korzeniskami, faldami czarnawemi korzenisk i błędnikiemi włóknami rozpoznania — to jakby brzeczące niebo piosenką, tęskną, zamierającą i znów bylskolliwie toniczną, wydmuchniętą zamyśleniem przez ukrytego Pana, którego bluszczu tkniętymość naszczęśliwszą pieśnią wśród dalekiej arkadyjskiej trzciny serce — —

Niewiadomo w jaki sposób tworzy się czternastokroć barwna pieść..

Dźwięki poczynają tańczyć, przelewać się słodkością w płynące wino, oprzykrzywiać poddające się synkonicznie kwiaty.

Polanami biegną dziewczęcio uśmiechnięte kaczeńce naprzeciw coraz to bliżej, coraz bardziej uchwytliwej muzyki. Czyżby skrzydlaty Notos niósł na swoich ramionach wielkie natchnienie?

Leży tych myśli zbiega się na polanę w dziwaczny mrowiec i najbardziej fantastycznych kształtach.

Najwyższemi drzewami wspiera się modrzanoluśkie niebo. Cichną rozmowy buków z szerokoskrzydłemi dębami.

Wciąż silniejsza melodja — —

Naprzemian płacze i śmieje się zaczarowana syringa.

Pan — — —

Złoca się połyskliwe czuby sosen. Widnokrąg podlany najświeższą dopiero zbudzoną krwią. Czyżby tutaj wypoczywał Bóg?

Potem będą się dziecinnie gonić marzenia — — —

Wystrzeli przydymieniem nieba miasto.

Rozrzucą inne ręce domy podobne pudełkom od zapałek. Z nich jak zapałki wysypia się ludzie....

Koła wielokrotnieją — nęcznieją — pękają — wcisłają się w nowe, jeszcze ogromniejsze — potężne wirowanie obrazów — bukiety kul — — — —

Toczy się wszystko nanizane na połyskliwe obwody.

Melodja — — — —

Szybkość — — — —

kwiaty — ludzie — woda — domy — las las — polana — pęd — tęcza — przerastanie — i znów kwiaty — — — —

Wtedy w pokoju rzedami układają się marzenia, przycupla na garnecach stołu i zdmuchiwane silniejszem tchnieniem rzeczywistości. Wiążą się poszczególne czasteczki obrazków w kosmicznie wyolbrzymione wizje. Ściany odstępują przestrzeni miejsce, rozpływają się wonnemi smugami dopiereo zakwitłych bzów, które nie zdążyły jeszcze porwać zapachem kochanki, zadzierżgnawszy tylko pierwsze najmilsze oczarowanie. Pełno nierozbudzonych narcyzów i błękitnawych anemonów przyspieszających tętni krwi.

W złotozielonych ścianach drzewiaste wybuchy wyrostów. Jesionia się filarzyska mi świątynna wierzcha...

Jakżesz ramionom tak bardzo chętnym przygarnąć objawienie. Jakże pomieścić bezgraniczny słowik. Świerści i wyczeki wania owoców! — — — —

O nimfy warzuch — pamiętnawrze zjawisko księżyca dojrzy was ; łasem i najcichszem zmięszaniu.

Nocy, przyoblecona i smętna — wiernie — oddane żywienie szuiny — najbardziej srebrne jabłko poznania — — — —

blaszania liście swe zawile sonatiny. Znowu najbliższa sercom syringa rozgraniczonych piersiówek, przypełzły zapłakanej kobierzawie traw...

Jasnośpiewnemi dróżkami zbiega się całą zbiega wszechświata, zasłuchana w brylanciki dźwięków.

Dlom naumęczonyzwane fosforyzującem przyciąganiem — wchłaniają rozkosz posiadania. Błogosławieństwo krwi i wina...

Pan — — — —

Znów bakelitowe rytmy tańca. Ciało naoliwione winem, wspaniałe uosobienie księżyca, wzywa liljowe ukryte dziewczęta.

Tam — słońce wyziera kwiatami jabłoni, rozsyłane jedwabistemi motylami płatków. Z nich wyrośnie szczęście bólu warg — pierwszy pocałunek — i zejdzie wraz z opadem śnieżystej zasłony owoców — —

oczom wydaje się uwarwiona miękkość pokoju snem zebranych snów innych, niezapomnianych, dziecięcoradosnych i tak swojskich.

Brązowemi kartkami książek zstępują liryczne zdania. Zdółczone stronice uderzają miedzianemi mieczami słów w kościaną tarczę czoła. Wiec najzieleńsze książki wyprowadza swego boga....

O Złotoliśwy Dionizosie, czyżbyś szedł szukać najwierniejszego z twego orszaku? Czyż zapomniał, że przeteskniony muzyką uczy zachwytów polane kaczeńców i sasanek?

o srebrnoświecistej radnosna prawdo życia, błogosławiona spojrzenie dziewczęcych oczu, fryzglikowe zewem przywołana słonecznie.

Mkną karty książek. Wietrzysty posłaniec przyrzuca uszom tlenie —

Niebo zakrwawione ciężkim rektarem... śniew — śniew — — —

Już drzewom tańce uderza do czubów — już krecą się mgliste koła majaczeń — — —

burza szalejącego kwiecia — prędzej — prędzej — pieni się śniech — dudni księżyc rozplomieniony bęben — rytm — muzyka —

największe Dionizje uczuć i wzrastania — oczy aż fijołkowe od leśnych doznań — — krew — — — —

i tylko między ulisionemi konarami — jakby wachlarzowato i między wrażliwemi łanami przedwiośnienie dojrzałych jaskrów, przesmuklonych się opuszczoną duszą. — Najmniejsze struny trzaw podchwytują zapomniana pieśń — — — — brzask przytula się do policzków — — —

na łonie najmiększej jodły zamyślenie wydmuchuje opuszczone serce syringa...

poranek uśmiechnięty żywo — — ręce naszczęśliwione — — —

Pan — — — —